

TÄTI KERTOO-

VIII

KATRI

KERTOMUS

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ, PORVOO

Hinta 25 p.

TÄTI KERTOO . . . VIII

KATRI

KERTOMUS

KIRJOITTANUT

RUNA

Beckow, Elisabeth

Suomennos

PORVOOSSA

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ

VIII

TÄMÄ KIRJAIN

KÄRRI

KIRJAIN

KIRJAIN

KIRJAIN

KIRJAIN

PORVOSSA 1908

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖN KIRJAPAINOSSA

»Näitkö minne hän hävisi?»

»Luulen, että hän pujahti tälle kadulle.»

Ja niin kiitivät molemmat pojat sinne päin, minne olivat luulleet nähneensä tytön häviävän. Mutta juuri ennenkuin he itse katosivat, kääntyi toinen, Bertil, ja tarkasteli uteliaana akkaa, joka myyskenteli makeisia. Akka etsi pöydältään jotain huolestuneen näköisenä, vähällä puhjeta vihan purkaukseen.

»Kuulehan», kuiskasi Pekka nykästen toveriaan.

»Eukko on huomannut sen.»

»Onko hän? Tosiaan!» virkkoi Tuure ihastuneena. »Mutta meidän täytyy kiiruhtaa tytön jälkeen muuten emme saa häntä kiinni.»

Molemmat pojat jatkoivat ajoaan. Kadulla oli paljon väkeä, mutta jokainen oli niin kiintynyt omiin toimiinsa, ettei kukaan huomannut mitä pojilla oli tekeillä. Tuskinpa olisi kukaan muu välittänytään siitä raukasta, jota he nyt vainosivat.

Ajo ei ollut helppoa edes näille pienille vikkelijalkaisille juoksijoillekaan, sillä tyttö, jota he seurasivat, oli sekä nopea että viekas, etenkin kun hänen piti kuten nytkin piilottautua oltuaan luvattomilla teillä.

Tyttö oli niin pienikasvuinen, että häntä olisi saattanut luulla kahdeksanvuotiaaksi, vaikka hän itse

asiassa olikin kahdentoista. Mutta jos lähemmin tarkasti hänen kasvojaan, olisi voinut pitää häntä täysikasvuisena.

Ollen pieni ja notkea, likainen ja repaleinen ei hän aristellut puikahtaa loukkoihin ja soppiin, josta ei kukaan ajatellutkaan etsiä ihmisolentoa. Rikkatynnyrin takana köyhän talon takapihalla keksi hän vihdoin paikan, jossa hän saattoi olla piilossa ja turvassa, eivätkä edes pojatkaan löytäneet häntä sieltä. Hän oli kyllä nähnyt heidät ja ymmärsi huolehtia siitä, että he hyvissä ajoin kadottivat hänen jälkensä. Makeisastiaa, jonka hän äsken niin sukkelasti oli varastanut leivoseukolta, piti hän nyt polviensa välissä, istuen piilopaikassaan, ja ihastuneena kaiveli hän sormellaan makeisia hakeaksensa itselleen oikein hyvän.

Harvoin oli hänellä nautintoja, ja ne, jotka hänen joskus onnistui hankkia itselleen, olivat aina varastettuja, kuten tämäkin. Ei ollut nyt enään ketään, joka olisi välittänyt Katrista, oli kerran ollut eräs, mutta hän oli kuollut. Nyt oli Katri palveluksessa ja sai kokea kovaa. Hän palveli suutarin luona talon maakerroksessa. Siellä sai hän tehdä työtä aamusta iltaan ja illasta aamuun. Oli kyllä niinkin, että kaikkein täytyi ahkeroida tuossa kodissa elääkseen, mutta Katri sai tehdä työtä eniten, sillä hänellehän piti maksaa palkkaa ja tottakai oli oikeus vaatia korvausta rahoista. Suuri Katrin palkka ei ollut, vaikka se kaikui jokseenkin komealta, ruokaa ja vaatteita ja kolme kruunua kuukaudessa. Mutta ruokaa ei ollut riittävästi, vaatteina olivat omain lasten kelvottomat repaleet, ja noita kolmea kruunua ei Katri

koskaan saanut nähdä, sillä emäntä »säilytti ne hänelle, jottei hän huolimattomuudessaan tuhlaisi niitä». Senpätähden täytyi Katrin varastaa hauskuutensa! Omantunnon vaivoja ei hänellä ollut koskaan, hän oli vaan niin läpeensä onnellinen hetkisen, onnistuttuaan hyvin kuten äsken.

Mutta ilonhetki ei saanut kestää kauvan, sillä emäntä oli lähettänyt Katrin asialle, ja hän tiesi, että häntä voitaisiin epäillä, jos hän käyttäisi liian pitkän ajan omille yksityisille harrastuksilleen. Hän tiesi, että toimittipa hän asian kuinka nopeaan tahansa, niin emännän mielestä ei se koskaan käynyt kyllin sukkelaan; senpätähden saattoi hän aivan hyvin käyttää tilaisuutta hyväkseen ja hoitaa vähäsen omia asioitaan, koska hän kaikissa tapauksissa saisi osakseen tuuppauksia ja lyön-tejä viipymisestään. Ne tekivät vähemmän kipeää, kun hän mielessään tiesi, että hänellä ainakin oli ollut hie-man hauskaa.

Nyt istui hän niinkauvan kuin tohti ja nautti makeisrasiastaan, sitten piilotti hän sen niin hyvin, etteivät edes rotat löytäisi sitä.

Tultuaan kotiin koetti hän pujahtaa huoneeseen niin huomaamatta kuin suinkin. Hän huomasi puoleksi valmiin mekon, jota hänellä vähäisinä joutohetkinään oli tapana neuloa emännän avuksi. Hän sieppasi sen, istuutui nopeasti ja hiljaa tuolille ja syventyi heti neulomiseen, toivoen emännän, joka seisoi salin oveen päin, kääntyessään luulevan, että hän jo oli istunut vähän aikaa neulomassa. Mutta juoni epäonnistui, sillä rouva Persson oli juuri äsken pannut neulomuksen käsistään nostaakseen pannun tulelta.

»Istutko siinä, laiska hylky, ja olet olevinasi ahkera! Minua et sinä niin helposti petä!» kiljasi hän, tempasi neulomuksen Katrilta ja antoi hänelle sen sijaan korvapuustin.

Suutari istui jakkarallaan ikkunan ääressä työtä tehden, eikä kiinnittänyt vähääkään huomiota siihen mitä tapahtui; hän oli siihen tottunut ja ajatteli, että siten kasvatetaan huolimattomia palvelustyttöjä.

Katri sai ruveta pesemään lattiata viereisessä kamarissa, joka sitä todellakin tarvitsi, sillä tuo perheen ainoa asuinhuone ei ollut pitkään aikaan vettä eikä saippuaa nähnyt. Katri hieroi ja pesi niin, että hentoja jäseniä pakotti, hän saattoi olla nopea työssään, silloin kun vaan tahtoi ja tänään hän tahtoi, sillä piti päästä taas emännän suosioon. Hän oli sitäpaitsi iloinen, vaikkakin korvapuusti vielä poskea kirveli. Hän oli tottunut tuohon kirvelemiseen, siitä ei hän suuriakaan huolinut, makeiseen suussa hän sensijaan ei ollut tottunut, sentähden voitti se kaiken muun. Hän oli pannut taskuunsa muutamia makeisia, ja yksi oli suussa. Ja hän ajatteli rotankolossa olevaa makeisrasiaansa ja miten monta salaisen riemun hetkeä se tuottaisi hänelle.

Keittiön ovi aukeni ja äiti päästi sisään molemmat pienimmät lapset, joista toinen osasi kävellä, toinen töin tuskin istua.

»Saat pitää huolta niistä, sillä aikaa kun peset, minun täytyy mennä ulos hetkeksi. Katso itseäsi, jos he tekevät jotakin pahaa! Lattian pitää olla valmiiksi pestynä, kun minä tulen kotia.»

Näin sanoen sulki äiti oven ja lähti.

Manne, vanhin lapsista, vaaperteli heti pesuastian luo leikkiäkseen vedellä. Pienokainen istui horjuen lattialla, mihin äiti oli pannut hänet, ja sillä oli kylläkin tekemistä pysyäkseen tasapainossa. Mutta tuo ajanvietto oli enemmän vaivaloinen kuin hauska, jonkatähden se alkoi huutaa ja ojennella käsiänsä Katria kohti.

Mutta Katrin täytyi pestä henkensä kaupalla, suuri osa permanttoa oli vielä jälellä, ei ollut hänellä aikaa pitää huolta lapsesta. Hän antoi sen huutaa hetkisen, kunnes se kaatui takaperin ja satutti niskansa permanttoon ja huusi kahta kauheammin. Samalla onnistui Mannen pudota pesuastiaan.

Katri tempasi hänet ylös ja ravisti häntä aimo lailla. Hän huusi. Syntyi surkea kaksinlaulu.

Katri pelästyi muistaessaan, että suutari istui keittiössä; hänhän saattoi luulla, että Katri räökkäsi lapsia.

»Tuhma Manne, tahdon vaan pudistella sinut kuivaksi, ymmärrätkö», selitti hän ja lisäsi, kun ei se lohdutus auttanut: »Kas tässä, minkä saat, jos olet kiltti.»

Hän piti makeista pojan edessä. Tämä ojensi kätensä sitä kohti ja huusi hiljemmin, hän pisti sen pojan suuhun, ja poika vaiken i aivan. Sitten nosti hän ylös pienokaisen, joka ei muuta tarvinnut vaijetakseen. Katri asetti hänet istumaan seinän nojaan, antoi hänelle lankakerän leikkikaluksi ja pisti makeisen suuhun sekä palasi sitten pesemään.

Kun Mannen makeinen oli loppunut, tuli hän Katrin luo ja tahtoi enemmän. Hän antoi pojalle heti yhden ja vielä sukkosen kaupanpäälliseksi. Antamisen tuottama

ilo pehmitti hänen pientä, villiintynyttä sydäntään, hän tunsu hellyyttä Mannea kohtaan ja loi äidillisen silmäyksen pienokaiseen, joka istui makeista imien nurkassaan. Hän olisi tahtonut leikkiä heidän kanssansa, mutta hänen täytyi pestä, pestä!

»Etkö vieläkään saanut työtäsi tehdyksi? Sinäpä olet sellainen nahjus, että ihminen aivan joutuu epätoivon kanssasi», sanoi rouva Persson kotiin tullessaan.

Illalliseksi sai Katri rangaistusannoksen, t. s., niin vähän ruokaa, että siinä olisi ollut kylliksi vain varpuselle, mutta se ei häneen suuresti koskenut, hän oli liian väsynyt ollakseen nälkäinen.

Manne riippui hänen hameessaan pyytäen »mateista».

»Tahtooko hän makeista Katrilta? Tuhma poika, ei Katrilla ole makeisia!» sanoi Liisa. Hän oli vanhin tytär, muutamia vuosia Katria iäkkäämpi; hänellä oli ollut paikka eräässä puodissa, mutta oli eronnut siitä sentähden, että vaadittiin häntä pesemään lattiata. Tyttären ja äidin mielen oli saattanut kuohuksiin se, että voitiinkin pyytää jotain senkaltaista, joka niin paljon oli Liisan, puotineidin, arvon alapuolella.

»Anna matein!» toisti Manne itsepintaisesti.

»Oletko antanut hänelle makeisia?» kysyi rouva Persson epäilevästi.

Tiesihän hän, ettei Katrilla ollut mitään, millä olisi niitä ostanut.

»En, en suinkaan», valehteli Katri sysäten Mannen luotansa.

»Matein», toisti poika.

Rouva Perssonin katse oli yhä epäilevä, mutta Katrin onneksi tulivat pojat samassa kotiin ja heihin kiintyi äidin huomio. He tulivat juuri poikien sosialis-
tisesta yhdistyksestä ja olivat täynnä suuria sanoja ja hapuilevia aatteita kaikkien yhtäläisestä oikeudesta, vel-
jeydestä ja yhteenliittymisestä ja luokkataistelusta. Mutta
nälkä heidän oli ja he asettuivat pöytään odottaen ruo-
kaa, jota äiti valmisti.

Katri kuunteli poikien puhetulvaa ja ajatteli omalla tavallaan asioita. Kun sopi, kysyi hän Samilta, van-
himmalta ja pubeliaimmalta, mihin ammattiyhdistykseen
hän voisi liittyä saadaksensa suurempaa palkkaa ja vä-
hemmän työtä.

»Sinä!» virkahti hän ylenkatseellisesti. »Ei sinun-
laisiasi varten ole olemassa ammattiyhdistyksiä!»

Katri vaikeni nolona, mutta tunsii jonkinlaista loh-
dutusta, kun hänen myöhemmin illalla onnistui hiipiä
piilotetun aarteensa luo.

Harvoin oli Katrilla mitään annettavaa, mutta heti,
kun hänellä oli, näyttäytyi, että hän oli antelias. Niin
hän nytkin jakoi makeisiaan, ei ainoastaan Mannelle ja
pienokaisille, vaan myös Lotalle ja Sikulle, jotka seura-
sivat ijässä Mannea. Mutta hän kehotti ankarasti heitä
syömään makeisiaan salassa. »Muuten ette saa lisää»,
selitti hän, tietäen hyvin, että se paraiten sulki heidän
suunsa.

Varastetun makeisrasian sisällys hupeni nopeasti,
mutta osa oli vielä jällellä, kun Katri pari päivää myö-
hemmin tapasi sattumalta kadulla samat pojat, jotka
olivat nähneet hänen varastavan leivoseukolta. He tun-

sivat hänet, ja alkoivat heti kiusata kysymyksillä, mihin hän oli piiloittanut varastetun tavaransa. Hän ei ollut kuulevinaan heitä, mutta Sam, joka oli Katrin seurassa, hörästi sensijaan korviaan.

»Varastettu tavara, mitä tarkoitatte?» kysyi hän ja pysähtyi.

Kun Katri tahtoi jatkaa matkaansa, tarttui Sam hänen käsivarteensa ja pidätti häntä. Katri oli kyllin tuhma ponnistaakseen irti päästäksensä; se vain enensi Samin epäilyksiä.

»Lupaa meille makeisia, niin emme puhu enempää», sanoivat pojat Katrille.

»Ei minulla ole», vakuutti Katri.

»Nyt valehtelit, niin että tuntuu», selitti toinen.

»Ehkä hän on jo syönyt ne», sanoi toinen.

»Oletko sen tehnyt?» kysyi edellinen.

Tyttö vaiken.

»Mitä kaikki tämä merkitsee?» kysyi Sam.

»Se merkitsee, että sisaresi on varas», vastasivat pojat.

»Ei hän ole minun sisareni, hän on vain piikamme», ilmotti Sam, joka, huolimatta kaikista suurista sanoistaan samantarvoisuudesta ja veljeydestä ja luokkaeroituksen poistamisesta oli sängen tarkka häättämään jokaisen epäilyksen, mikä vähänkin viittasi hänen ja tuon ylenkatsotun Katri-raukan sukulaisuuteen!

Silmät maahan luotuna ja yhteenpuristetuin huulin seisoi Katri vihaisena ja pelokkaana ponnistellen Samin kovasta otteesta. Hänen voimaton vastustuksensa ja surkean pieni olentonsa, kalpeat kasvonsa, joissa kuvastui

tuska ja viha, eivät herättäneet sääliä poikien sydämessä vaan ylytti vain heidän julmuuttaan. He nauttivat hänen kiduttamisestaan ja kertoivat armottomasti Samille, kuinka he olivat nähneet Katrin varastavan ja kuinka viekkaasti hän oli paennut heitä, kun he olivat ajaneet häntä takaa — hän oli kai tottunut sellaiseen, sanoivat he.

Sam oli täynnä oikeudentuntoa, kun oli kysymyksessä oma hyötynsä tai perheen etu. Katri oli varastanut; koska hän saattoi varastaa leivoseukolta, voi hän varastaa isäntäväeltäänkin, tuumi hän, ja siis täytyi häntä rangaista. Hän pyysi poikia seuraamaan heitä kotiin ja siellä toistamaan kertomuksensa.

He ajattelivat hetkisen, mutta koskei ollut mitään todistuksia siitä, että ne olivat ajaneet Katria takaa vain vuorostaan varastaakseen makeisrasian häneltä, niin eivät-hän he saattaneet joutua mihinkään pulaan, päinvastoin, olivathan he vaan ajaneet varasta takaa, ja sehän on kunniallisten ihmisten velvollisuus.

Koko perhe oli kotona, kun Sam saapui Katrin ja hänen molempien syyttäjiensä seurassa.

Ulkona satoi kovin, Katri oli ihan läpimärkä ja tukka riippui suorukkeisena ympäröiden hänen valkoisia kasvojaan, joissa silmät paloivat hurjina tuskasta, uhmasta ja vihasta. Sam ja pojat olivat sanoneet, että hänet jätettäisiin poliisien haltuun, ja tuo mahdollisuus täytti pelolla hänen sydämensä.

Nyt pantiin suutarin kodissa toimeen tutkinto, todistettiin ja julistettiin tuomio. Syyttäjänä oli Sam, todistajina vieraat pojat ja ne perheen lapset, jotka oli-

vat saaneet makeisia Katrielta, tuomarina oli suutarin vaimo, ja jutun innostuneina ja liikutettuina kuulijoina olivat muut perheen jäsenet ja muutamat naapurien lapset.

Manne ja pienokainen olivat ainoat, jotka eivät ahdistaneet Katri-raukkaa. He olivat liian pieniä, ja viattomia ymmärtääkseen, mitä tapahtui — tai ehkä olivat tarpeeksi pienet ja viattomat ymmärtääkseen sen paremmin kuin kukaan suurimmista, sillä Mannen kävi sääliksi Katria ja hän meni taputtamaan häntä. Mutta hänet tempaistiin kuitenkin heti tytön luota — hän ei ollut muka sen arvoinen, että viaton lapsi olisi saanut häneen koskea!

Katri kielsi kaiken mistä häntä syytettiin, mutta kun rouva Persson kääntyi miehensä puoleen pyytäen, että hän menisi hakemaan poliisia, purskahti Katri itkuun ja rukoili armoa.

»Tahdotko sitten tunnustaa?» kysyi hänen emäntänsä.

Ja Katri tunnusti ottaneensa makeisrasian ja hänen täytyi myöskin kertoa, missä se oli, ja se tuotiin sisään.

Hän katseli sitä kuin kadonnutta ystävää. Se oli tuottanut hänelle paljon iloa, mutta oli nyt muiden käsissä, ja hän näki sen siinä muuttuneena silminnähtäväksi todistukseksi hänen syyllisyydestään. Katri itki.

»Oletko varastanut jotain meiltä?» kysyi rouva Persson.

Katri kielsi. Mutta se ei auttanut, häntä uhattiin poliisilla, ellei hän tunnustaisi. Silloin valehteli hän varas-

taneensa ruokaa, jota hän ei kuitenkaan koskaan ollut tehnyt.

»Jätämmekö hänet poliisille?» kysyi rouva Persson mieheltään.

»Emme, mitä se hyödyttäisi? Anna tyttö-pahan mennä. Kyllä hän kuitenkin pian joutuu poliisin haltuun, ilman että meidän tarvitsee siitä vaivaa nähdä?» vastasi Persson.

»Mene sitten heti, Katri, ja kiitä meidän lempeyttämme siitä, että pääset niin helpolla», tuomitsi rouva Persson.

»Anna hänen jäädä vielä yöksi, ulkona on sellainen koiranilma, eikä hänellä ole paikkaa, mihin hän voisi mennä», sanoi suutari.

»Ei, ei silmänräpäystäkään kauvemmin saa hän jäädä tänne saastuttamaan ilmaa, jota viattomat lapseni hengittävät», selitti rouva Persson aukaisten oven Katrielle, joka pakeni ulos.

Huh, kuinka satoi ja tuuli! Katri ryömi vilusta väristen pimeään soppeen porttikäytävässä. Hän ei tahtonut juosta ulos märjille kaduille, koska hän jo ennestään oli väsynyt ja läpimärkä. Mihinkä hän olisikaan juossut? Hänellä ei ollut penniäkään rahaa. Taskussa oli ainoastaan kaksi tahmeista, onnetonta makeista. Katri ei halunnut syödä niitä nyt, hän oli liiaksi väsynyt ja viluinen, liiaksi yksin ja hyljätty voidakseen nauttia mistään.

Askelia ja ääniä kuului porttikäytävästä. Molemmat pojat, hänen takaa-ajajansa, kulkivat kiirehtien hänen ohitsensa.

»Hän ei ole ehtinyt niin kauvaksi», sanoi toinen.

»Tällä kertaa ei hän pääse käsistämme», sanoi toinen.

Katri painautui lujasti seinään kiinni ja tekeytyi niin pieneksi kuin mahdollista.

Portin ulkopuolella pysähtyivät pojat ja Katri saattoi nähdä, kuinka he tähystelivät ylös ja alas katua, joka kulki suorana kauvas kumpaiseenkin suuntaan, sadeilman takia aivan tyhjänä ihmisistä. Hänen sydämensä tykytti niin, että hän pelkäsi heidän kuulevan sen lyönnit. Ehkä he, kun eivät nähneet häntä kadulla, kääntyisivät takaisin ja etsisivät häntä sieltä, missä hän oli. Tämä ajatus pelotti häntä. Hän nousi nopeasti ja kiirehti kuin metsäkauris porttikäytävään ja juoksi ylös portaita pysähtymättä ennenkuin saavutti ullakon; hän ryömi sen etäisimpään sopukkaan ja kuulteli hurjan tuskan valtaamana takaa ajajien askelia. Miten hiljaa hän oli paennutkin olivat pojat kuitenkin huomanneet jotain, sillä hän oli kuullut heidän huudahtavan juuri kun hän oli karannut pois.

Hän kuunteli. Oh, rappusista kuului pikaisia, hiipiviä askelia, keveitä pojan askelia. Ne lähestyivät lähestymistään, nyt he olivat ullakolla. Katri painautui sopukkaansa ja koetti pidättää henkeään. Mutta silloin tunsu hän pojan hapuilevan käden päänsä kohdalla.

»Täällä hän on, Tuure», kuiskasi kiihkeä ääni, ja Katri tunsu, että häneen tarttui neljä pientä, vahvaa ja julmaa kättä. Hän syöksähti päästäen hurjan huudahduksen, joka vihloi ullakon pimeydessä ja hiljaisuudessa.

»Vaiti, tyhmeliini, mehän vain leikimme», kähisivät pojat.

Mutta Katri huudahti vieläkin kerran, poliisiakin piti hän noita pieniä julmia kiusanhenkiä parempana.

Silloin aukeni nopeasti eräs ovi ja valovirta lankesi pimeään ullakkoon, valaisten keskenään taistelevat lapset.

»Hoi, mikä on hätänä?» kysyi miehekäs ääni ja Katri tunsi että väkevä käsi tarttui häneen.

Käden puristuksessa oli jotain, joka saattoi Katrin pysymään hiljaa. Hän ei koettanut, kuten aina muulloin, riuhtautua irti, pikemmin painautui hän suojaan etsien tuohon voimakkaaseen mieheen kiinni, joka häntä piteli.

»Hän on varas», sanoi toinen pojista.

»Hän on varastanut ja ajettiin juuri pois palveluspaikastaan», sanoi toinen.

»Ja keitä te sitten olette?» kysyi mies ankarasti.

Hän tarttui lujemmin Katriin, hän ei pitänyt kiinni hänestä kädellään, hän painoi hänet luoksensa käsivarellaan, ja Katri, tuo pieni villikissa, seisoi kesynä ja hiljaisena hänen vieressään.

Pojat katselivat toisiaan ja näkyi selvästi, ettei heillä ollut halua sanoa, keitä he olivat.

»Mitä tytöstä tahdoitte?» kysyi mies.

»Emme mitään — vain leikkiä hänen kanssaan», vastasivat pojat, jotka alkoivat toivoa, että olisivat kaukana sieltä; miehen ankaruus ja voima vaikutti heihin, ja heidän julma halunsa kiduttaa Katria laimentui, kun he näkivät hänen olevan suojeltuna.

Mies katseli Katria.

»Luullakseni tunnen sinut», sanoi hän. »Asutko ehkä tässä talossa?»

»Asuin täällä vielä äsken», vastasi hän.

»Onko sitten totta, mitä pojat sinusta sanovat?»

Katrin pää painui alas ja hän vetäytyi ulommaksi miehestä. Kai hänkin alkaisi ahdistaa häntä kuten kaikki muutkin, saadessaan tietää minkälainen hän oli, ehkä veisi hän hänet poliisin haltuun. Hän olisi tahtonut valehtelemalla päästä vapaaksi, mutta ei voinut, hän ei voinut mitään, hän seiso i vain siinä kalpeana, märkänä, kurjana ja hyljättynä. Mutta miehellä oli hyvä sydän, Katrin surkea tila ei herättänyt hänessä kuten pojissa ja isäntäväessä raakaa villieläimenvaistoa, vaan inhimillisen lempeyden ja halun auttaa.

Niin pian kuin pojat näkivät miehen huomion kääntyneen heistä Katriin, olivat he käyttäneet tilaisuutta hyväkseen ja hiipineet matkoihinsa. Mies oli antanut heidän mennä, mitä hän heistä enem pään välitti. Katria sitävastoin ei hän voinut päästää menemään.

»Tule mukaan sisään, äiti ehkä tietää neuvoa mitä sinulle teemme», sanoi mies.

»Älkää antako minua poliisille!» rukoili Katri.

Hän pyysi kuin elämänsä puolesta.

Mies hymyili.

»Poliisia ei tarvitse pelätä, kun ei ole tehnyt mitään pahaa», sanoi hän.

Hän puhui ystävällisesti ja Katrin rohkeus elpyi, vaikk'eivät miehen sanat olleetkaan omiaan rauhoittamaan häntä, joka oli varastanut.

He astuivat huoneeseen, mistä valonhohde tuli, ja mies sulki oven heidän jälkeensä, päästämättä pimeyttä sisään. Kuinka sisällä olikin valoisaa ja lämmintä? Katri katseli ympärilleen. Toisessa nurkassa oli vuode ja siinä lepäsi vaimo valkoisine hapsineen ja lempeine silmineen, joiden sinisen värin vanhuus näkyi vaalentaneen. Nyt oli silmissä vilkas, kysyvä ilme, kun ne kääntyivät poikaan.

»Mitä oli tekeillä, Erik? Kuka huusi?» kysyi hän.

»Tämä pieni tyttö huusi sentähden, että pari poikaa kiusasi häntä», vastasi Erik ja vei Katrin vuoteen luo.

»Pikku raukka», sanoi vanhus ja koetti silittää Katrin päätä.

Hyväily oli vain ryppyisen ja vapisevan käden saamaton yritys, mutta Katrille se oli jotain niin uutta ja ihmeellistä, että hän kävi hyvin hiljaiseksi.

»Hän on viluisen ja nälkäisen näköinen. Anna hänelle jotain lämmintä, lämmitä vähän kahvia — leipää kai myöskin on», sanoi äiti.

»Ja Erik asetti kahvipannun tulelle ja valmisti hyvän aterian Katrille, joka nipisti poskeaan tullakseen vakuutetuksi siitä, ettei hän nähnyt unta. Vanhus lepäsi silmäillen häntä sydämellisillä katsein ja Erik antoi hänelle ruokaa, mutta kumpikaan ei kysynyt häneltä mitään. Katri pelkäsi kysymyksiä, sillä jos he saisivat tietää minkälainen hän oli, ajaisivat hekin kyllä hänet pois, ajatteli hän. Syödessään koetti hän keksiä jotain keinoa päästäkseen vastaamasta totuutta niihin kiusallisiin kysymyksiin, joita kai lopuksi kuitenkin hänelle tehtäisiin. Hän kokosi kaiken viekkautensa keksiäkseen

edes jotakuinkin uskottavan kertomuksen itsestään, eikä hänen viekkautensa ollutkaan varsin mitätön, sillä se oli siksi harjoitettu.

»Mikä sinun nimesi on?» kysyi vaimo vuoteesta.

»Saara», vastasi Katri, joka ei uskaltanut sanoa omaa nimeään, sillä silloin voisi suutarin väki saada tietää, että hän oli vielä talossa, ja alkaisi taas ajaa häntä takaa, ilmaisten hänen uusille ystävilleen, kuka hän oli.

»Mitä olit varastanut?» kysyi Erik.

»En mitään», vastasi Katri.

»Pojat sanoivat, että olit varastanut ja karkoitettu paikastasi», sanoi Erik, pysyen asiassa.

»Sanoivatko?» kysyi Katri ja koetti olla typerän näköinen. »En muista, mitä he sanoivat.»

»Ja miksi sinä pelkäsit poliisia, jollet mitään ollut tehnyt?» kysyi Erik.

»He pelottivat minua poliisilla.»

»Sitä ei sinun kai olisi tarvinnut peljätä, ellet olisi tehnyt jotain, josta poliisin on tapana rangaista. Kukaan ei voisi pelottaa minua poliisilla.»

»En tiedä, miksi sitä niin peljästyin», sanoi Katri arasti.

»Ymmärräthän, että hän poikien ilkeyden pelottamana, luuli heidän voivan tehdä mitä tahansa, peljästyneet lapset joutuvat helposti suunniltaan», sommitteli sairas nähdessään, ettei Katri löytänyt sanoja itsensä puolustukseksi.

»Missä asut?» kysyi Erik siirtyen toiseen asiaan ja tyytyen äidin selitykseen.

»En missään.»

»Mutta olet asunut tässä talossa?»

Katri ei heti vastannut, sillä hän ei muistanut, oliko hän itse vai olivatko pojat sen sanoneet. Jos pojat olivat sen sanoneet, voisi hän selittää sen valheeksi, mutta jos hän oli sen itse sanonut, täytyisi hänen vastata sanoistaan. Hän päätti käyttää varmuutta epävarmuuden asemasta.

»Olen asunut täällä vähän aikaa», vastasi hän ja jatkoi samaan hengenvetoon välttääkseen kysymystä, kenen luona hän oli asunut: »Minulla oli paikka, mutta menin tieheni, sillä minulla oli aivan liian paljon tekemistä. Katri, tee se, ja Katri, tee tuo! huusi äiti päivät pitkät . . .»

»Katri?» toisti Erik kysyvästi. »Onko nimesi Katri? Juuri sanoit että nimesi on Saara.»

Katri-parka, joka juuri oli alkanut tuntea itsensä varmaksi, hämmästyi pahanpäiväisesti.

»Nimeni on sekä Saara, että Katri, toiset sanovat minua Saaraksi, toiset Katriksi», sanoi hän, mutta hänen hämmennyksensä oli niin ilmeinen, ettei sanojen onnistunut erehdyttää hänen uusia ystäviään.

»Et puhu totta», sanoi Erik tyynellä ankaruudella, joka teki Katrin äänettömäksi.

»Miksi valehtelet meille, lapsi? Ei sinun tarvitse salata meiltä totuutta», sanoi vaimo vuoteesta lempeästi, melkein hellästi ikäänkuin olisi hänen vaan ollut sääli valehtelevaa lasta.

Katri katsahti kummastuneena toisesta toiseen. Sysäyksiä, lyöntejä ja haukkumasanoja oli hän saanut kokea, silloin kun hänen ei ollut onnistunut valehdella

tarpeeksi taitavasti, mutta nämä molemmat eivät olleet edes vihaisia, vaikkakin olivat keksineet hänen valheensa. He nuhtelivat häntä kyllä hekin, mutta tavalla, joka sai hänet häpeämään ensimmäisen kerran elässään ja toivomaan — ei niinkuin tavallisesti, että olisi valehdellut paremmin — vaan, ettei olisi valehdellut ensinkään. Hän huomasi pahoittaneensa heidän mieltään, noiden hyvien ihmisten ja sitä hän kaikkein vähimmin tahtoi.

»Rakas lapsi, etkö tiedä, että valehtelevinen on suuri synti?» kysyi vanhus.

Hän tunsu syvää sääliä villiintynyttä lapsiraukkaa kohtaan ja tuo sääli vaikutti Katrin sydämeen, niinkuin kevätlämpö vaikuttaa maan routaan.

»Oletko kuullut puhuttavan Jumalasta?» kysyi vaimo edelleen.

»Olen», vastasi Katri viivytellen, sillä hän oli kyllä kuullut jotain Jumalasta, vaikkei paljon.

»Mitä sitten tiedät hänestä?»

»Hän on vihainen», vastasi Katri, sillä minkä hän oli kuullut Jumalasta siten, että se oli jäänyt hänen mieleensä, oli mitä suutarin vaimon oli tapana sanoa, kun hän oli oikein suutuksissaan, nimittäin, että Jumala kauheasti rankaisisi »sellaisia ilkeitä penikoita kuin Katri».

Eipä koskaan olisi saattanut uskoa, että vanhuksen lempeät silmät voisivat saada niin ankaran ilmeen kuin ne saivat, tästä odottamattomasta vastauksesta, mutta ankaruus ei kohdistunut Katriin.

»Kuka on sinulle sanonut, että Jumala on vihainen?» virkahti hän.

Katri katsoi häneen ihmetellen. Eikö Jumala sitten ollutkaan vihainen?

»Rouva Perssonin oli tapana sanoa niin, kun hän oli oikein suutuksissaan. Jumala on aina vihainen minulle sentähden, että olen niin häijy, sanoi hän», vastasi Katri totuudenmukaisesti.

»Vai olet sinä saanut sen käsityksen, että Jumala on ankarin poliisi», virkkoi Erik, huulillaan hymyily, jossa kuvastui sekä liikutus että leikillisuus, ja hän luki Katrin katseesta, että hän oli osannut naulan kantaan.

»Luuletko, että hän on vihainen sinulle, pienelle lapselle, sentähden, että sinä olet häijy?» virkkoi vanhus ja hänen silmänsä täytyivät kyynelillä, mutta loistivat samalla lämpöistä rakkautta tulvillaan. »Oi ei, hän ei ole sinulle vihainen, hänellä on niin suuri kärsivällisyys meitä kaikkia syntisiä raukkoja kohtaan! Ja kuinka meidän muuten kävisikään? Ei, hän ei ole vihainen meille, hän rakastaa meitä, ja sentähden on hän murheellinen, kun me teemme syntiä, hän on vain murheellinen eikä vihastu. Etkö tiedä, että Jumala sinua rakastaa?»

Ei, sitä Katri ei tiennyt, sitä ei kukaan ollut hänelle sanonut, eikä sellainen ajatus koskaan olisi tullutkaan hänen mieleensä. Katrin elämänviisautena oli tähän asti ollut suojella itseään parhaan kykynsä mukaan ihmisiltä ja piiloutua Jumalaa. Mutta nuo molemmat tuossa aukaisivat hänelle portit uuteen maailmaan, rakkauden taivaaseen. Heillä oli sydämessään Jumalan rakkautta eksyneitä kohtaan, sen tunsi Katri ja siksi uskoj hän

kaiken mitä he hänelle sanoivat huolimatta siitä, että siinä oli paljon uskomatonta ja käsittämätöntä.

Erik meni äidin vuoteen luo, istuutui hänen viereensä ja puheli hänen kanssaan niin hiljaa, ettei Katri saattanut erottaa mitä sanottiin, vaikkakin hän koetti kuunnella.

»Mitä teemme hänelle?» kysyi poika.

»Jumala on lähettänyt hänet luoksemme, saatameko tehdä muulla kuin yhdellä tavalla», vastasi vanhus.

»Aina olen kyllä toivonut sinun antavan minun ottaa itsellesi pienen apulaisen», sanoi Erik, »kumma vain että suostuisit ehdotukseeni silloin vasta kun saat sellaisen, joka sekä varastaa että valehtelee!»

Hän hymyili hieman äidilleen, joka oli niin epäkäytännöllinen ja epäitsekkäs ja oli paljon enemmän ylhäällä taivaassa kuin maan päällä.

»Hän on yksi Jeesuksen pieniä karitsoita», sanoi vanhus, »ja minä olen niin iloinen, että hän on lähettänyt hänet meidän luoksemme. — 'Simon Joonaan poika, rakastatko minua? — Ruoki karitsoitani!' — Vaikka olen vanha ja raihnainen, näyttää hän kuitenkin tahtovan antaa minulle tehtävän! Enkö olisi iloinen ja kiitollinen! Pidämmehän pienen, eksyneen karitsan!»

Äiti oli niin onnellinen siitä, mitä Jumala oli hänelle lähettänyt, ettei pojalla ollut sydäntä kuunnella järjen ääntä Hän kutsui Katrin luoksensa.

Sanat: »Tule tänne Katri!» olivat aina ennen olleet pienelle tyttöraukalle merkinä pakenemiseen, tai, jos se oli mahdotonta, salaiseen vastarintaan, mutta nyt hän

totteli heti ja ilman pelkoa; Erikin »tule tänne, Katri» ennusti ainoastaan hyvää hänelle, sen hän tiesi.

»Tahtoisitko jäädä tänne meille?» kysyi hän.

Tahtoisiko hän! Katrin silmissä leimahti, ja niiden loiste teki sekä äidille että pojalle hyvää.

»Olen kauvan tahtonut, että äidillä olisi luonaan joku, joka pitäisi huolta hänestä, kun minä olen poissa työssä,» jatkoi Erik, »mutta hän ei ole suostunut siihen, sillä hän luulee sen tulevan minulle liian kalliiksi. Mutta nyt meidän molempain mielestä tuntuu kuin Jumala olisi lähettänyt sinut meille, jotta sinä jäisit äidin luokse ja hoitaisit häntä. Mutta» — ja hänen katseensa kävi niin totiseksi — »ennenkuin jätän äidin sinun haltuusi, täytyy minun tietää, että luovut valheesta. Tahdotko osottaa sen vastaamalla nyt totuuden mukaisesti kysymyksiini? Voit tehdä sen ilman pelkoa, sillä me emme sinua rankaise.»

Saadakseen jäädä olisi Katri mielellään tehnyt vaikka mitä, kaikki mitä häneltä olisi pyydetty, valehdellut tai puhunut totta, yhdentekevää kunpahan hän vain saisi jäädä. Sentähden vastasi hän vilpistelemättä kaikkeen, kertoi, mikä nimensä oli, missä hän oli palvellut, mitä hänellä oli tehtävänä ja kuinka suuri palkka oli, kuinka hän oli varastanut makeisrasian, joutunut kiinni ja ajettu pois. Hän tiesi, että hän puhui hyvin rumia asioita itsestään, mutta mitä hän sitävastoin ei aavistanut, oli, että sekä äidin että pojan mielestä tuntui kuin olisivat he saaneet tietää paljon rumempia asioita suutarin perheestä, kuin heidän pienestä huolimattomasta

ja ylenkatsotusta palvelustytöstään. Katri ei ajatellutkaan alentaa heitä, pelkkä kaunistamaton totuus sen teki.

Niinpä jäi Katri äidin ja pojan luokse ullakkokamariin. Nimeksi palveli hän täällä pienemmällä palkalla kuin suutarin perheessä, mutta itse asiassa sai hän paljon enemmän. Täällä oli palkkana vaatteita ja ruokaa, siellä oli ollut vaatteita, ruokaa ja kolme kruunua kuussa. Mutta täällä sai hän tarpeeksi ruokaa ja hyvää ruokaa, ja vaatteet, jotka hän sai, olivat uudet ja sopivat hänelle. Noita kolmea kruunua, jotka hänen piti suutarilta saada hän ei ollut koskaan nähnytkään, täällä hän sen sijaan sai, mitä hänelle ei oltu luvattukaan. Hän sai joskus rahan palkkioksi, kun hän oli ollut erityisen hyvä ja nöyrä, ja sunnuntaisin vei Erik hänet muassaan ensin kirkkoon ja sitten kaupungille, jossa hän näytti hänelle niin paljon kaunista ja hauskaa. Katrin ei nyt koskaan tarvinnut varastaa huveja itselleen, sillä hän sai niitä.

Alussa karttoi Katri tapaamasta suutarin perhettä, niin että kului joku aika, ennenkuin he huomasivat hänen olevan talossa. Mutta eräänä aamuna, kun hänen piti mennä ostamaan leipää, kohtasi hän Liisan portissa.

»Hyvänen aika, Katri! Kuljeksitko sinä vielä täällä talossa? Miksi olet täällä?» virkkoi Liisa epäillen. »Mistä olet varastanut nuo uudet vaatteet?»

»En ole varastanut niitä», vastasi Katri pujahtaen ohitse portista ulos.

Mutta kun hän tuli takaisin, tapasi hän sekä Liisan että suutarin vaimon, he olivat nähtävästi olleet häntä väijymässä. Katrissa heräsi vanha pelko hänen entistä emäntäänsä kohtaan, ja hän oli hyvin syyllisen näköinen,

ikäänkuin olisi hänen ollut vastattava jostakin pahasta työstä, jonka oli tehnyt.

»Mitä toimitat täällä talossa?» kysyi rouva Persson.

»Minulla on paikka täällä.»

»Kenen luona, onko luvallista kysyä?»

»Rouva Olssonin luona.»

»Hänen, tuon sairaan ullakolla! Ei, enpä ikinä sitä usko! Hän, joka on niin hieno, ja hänen poikansa niin siivo; eivät he koskaan ottaisi sinunlaistasi letukkaa taloonsa, kaikki on pelkkää valhetta.»

Katri riuhtaisi itsensä irti entisen emäntänsä käsistä ja juoksi ylös rappusia. Mutta silloin hän muisti, ettei rouva Perssonilla enää ollut mitään sanottavaa hänelle ja iloissaan siitä pysähtyi hän ylimielisenä, kääntyi ja ilahutti itseään näyttämällä kieltään heille, hän uskalsi tehdä niin, sillä rouva Persson oli selin häneen ja vain Liisa näki sen.

»Hyi miten ilkeä sinä olet!» virkkoi Liisa.

Katri irvisti ja juoksi eteenpäin, mutta kuuli, kuinka rouva Persson kysyi: »Mitä hän teki?» ja kuinka Liisa vastasi: »Hän näytti meille kieltänsä ja irvisti pahasti.»

Katri nauroi tyytyväisenä siitä, että oli suututtanut heitä. Hän ei ollut nyt heidän saavutettavissaan, niin ettei se tehnyt mitään. Mutta myöhemmin päivällä peljästyivät hän kovin, kun hän seistessään kyökin uunin luona näki rouva Perssonin astuvan rouva Olssonin huoneeseen. Katri olisi halunnut juosta tiehensä, mutta hän ei voinut päästä ulos muuta tietä kuin huoneen läpi; hänen täytyi siis jäädä ja kuulla pahimman pelkonsa toteutuvan, sillä rouva Persson oli tullut kantelemaan hänestä ja varoit-

tamaan rouva Olssonia pitämästä palveluksessaan niin läpeensä huonoa ja epäluotettavaa olentoa.

»Sulje keittiön ovi, Katri», sanoi rouva Olsson ja Katrin täytyi totella, vaikka hän kuinkakin mielellään olisi tahtonut saada kuulla uuden emäntänsä vastauksen entisen emäntänsä syytöksiin.

»Kiitos varoituksesta», sanoi rouva Olsson, »ymmärrän että olette antanut sen hyvässä tarkoituksessa, mutta sekä minä että poikani olemme tyytyväisiä Katriin.»

»Hänellä on kyllä kykyä tekeytyä toiseksi, kuin mitä hän todella on, mutta kun opitte tuntemaan häntä, ette ole häneen niin varsin tyytyväisiä.»

»Luulen että tunnemme hänet, tietysti on hänelläkin vikansa, mutta kenellä meistä ei niitä ole?» vastasi vanhus lempeästi.

»Saattaa ainakin olla iloinen siitä, ettei varasta eikä valehtele», sanoi rouva Persson», ja voin ainakin sanoa, ettei kellään minun lapsistani ole sellaisia pahoja tapoja kuin Katrilla, aamulla viimeksi näytteli hän kieltä ja irvisti minulle ja tyttärelleni, niin ettei rouva Olssonin pidä uskoa, että hän aina on niin suloinen, kuin miksi hän tekeytyy.»

»Olen hyvin pahoillani, että hän käyttäytyi sopimattomasti», sanoi rouva Olsson, ja äänestä kuului kuin olisi hän ottanut moitteen itselleen, jonkatähden rouva Persson kiiruhti vakuuttamaan, ettei hän suinkaan sitä ollut tarkoittanut.

»Tahdon vaan varoittaa rouva Olssonia ja pyytää, ettette oman etunne nimessä pitäisi sellaista tyttöä palveluksessanne», selitti hän toimeliaasti ja kiivaasti.

Rouva Olssonin lempeihin, vaaleansinisiin silmiin tuli kaukokatseinen, sisäänpäin silmäilevä ilme.

»Ajattelen, jospa Herra kuuntelisi, kun joku tulee vetäen esille kaikki meidän vikamme ja varoittaen häntä pitämästä sellaista kadotettua syntistä luonansa!» sanoi hän.

Rouva Persson oli kuin kysymysmerkki, tuota hän ei vähääkään ymmärtänyt ja siksi toiseksi, mitä koski se Katria? Ehkä hän ymmärsi siitä kuitenkin kylliksi tunteaksensa, että häntä oli ojennettu, sillä hän nousi ja sanoi jäykästi:

»Pyydän anteeksi, että tulin häiritsemään; huomaan, että hyvä tarkoitukseni on aivan väärin käsitetty.»

»Ei, ei suinkaan, kiitän teitä hyvänsuopaisuudestanne», sanoi vanhus, mutta Katrin pidän luonani, sillä, katsokaa rouva Persson, minun mielestäni on hän yksi Jeesuksen karitsoja, jonka Hän on lähettänyt minun huolehdittavakseni.»

»Onneksi olkoon sitten», sanoi rouva Persson happamesti, mutta itsekseen hän lisäsi: »Olen kiitollinen, ettei minulla ole Jeesuksen karitsaa, jos kerran Katri on yksi niitä.»

Ja niin hän lähti kotiinsa mitä huonoimmalla tuulella.

Mutta rouva Olsson kutsui Katrin luokseen.

»Miksi näytit kieltäsi ja irvistit rouva Perssonille ja hänen tyttärelleen?» kysyi hän soimaten lempeällä tavallaan, joka aina teki Katrin pehmeäksi kuin vaha.

»En voinut olla sitä tekemättä», tunnusti Katri häpeissään.

»Teit siinä hyvin rumasti, tuo vanha paha sinussa saattoi sinut tekemään sen, tuo ruma pahe, jonka kanssa Jeesuksen karitsalla ei saa olla mitään tekemistä. Rukoilkaamme että se häviäisi!»

Vanhus laski kätensä ristiin ja Katri lankesi polvilleen hänen vuoteensa viereen, ja niin rukoili vanhus, että Jeesus osottaisi Katrille kuinka se, minkä hän oli tehnyt, oli paha ja pyysi, että hän antaisi Katrille katuvaisten mielen ja tahtoa pyytää rouva Perssonilta ja Liisalta anteeksi.

Katri hämmästyi kuullessaan nuo viimeiset sanat, hän ei koskaan voisi sitä tehdä; hän sanoi sen rouva Olssonille.

»Saatat tehdä sen yhtähyvin kuin voit olla käyttäytymättä rumasti», sanoi vanhus tyynesti. »Sinä et saa luulla, että sinut on kutsuttu syntiä tekemään — sinut on kutsuttu taistelemaan syntiä vastaan Jeesuksen nimessä ja voittamaan.»

Katri oli tuskissaan ajatellessaan mahdotonta tehtäväänsä pyytää rouva Perssonilta ja Liisalta anteeksi, mutta rouva Olsson puhui hänelle ja osoitti että se oli Jeesuksen tahto. Katri halusi kyllä tehdä Jeesuksen tahdon mukaan, hänen, joka oli pitänyt huolen Katrista silloin, kun hän oli ollut kaikkein hylkäämänä, ja vienyt hänet näiden hyvien ihmisten luo — mutta hän pelkäsi rouva Perssonia ja Liisa pilkkaisi häntä — hän ei rohennut mennä heidän luokseen.

»Olisiko sinusta helpompaa, jos Erik tulisi kansasi?» kysyi rouva Olsson.

Kyllä, kyllä olisi, arveli Katri, sillä silloin eivät he uskaltaisi olla hänelle pahoja.

»Mielestäni heillä olisi suurempi syy pyytää Katrilta anteeksi kuin hänellä heiltä», sanoi Erik äidilleen, saatuaan tietää mitä oli tapahtunut.

»Ehkä he huomaavat sen, jos Katri nöyrtyy heidän edessään,» sanoi vanhus.

Niinpä otti Erik Katrin mukanaan ja hän sai pyytää anteeksi rouva Perssonilta ja Liisalta.

»Ajattele, että teet sen Jeesuksen tähden, ja että hän rakastain katselee sinua, kun sen teet», oli Erik sanonut heidän astuessaan portaita alas.

Ja Katri oli ajatellut sitä, kun hän silmät maahan luotuina oli seisonut entisen emäntänsä edessä, ja tuo äänetön ajatus oli vuodattanut Katriin jotakin, joka saattoi kaikki entisessä kodissa katselemaan häntä ja ihmettelemään, oliko tuo entinen Katri. Uudet vaatteet eivät yksinomaan aiheuttaneet eroitusta.

Pilkanhymy ei näkynyt Liisan huulilla ja rouva Persson oli hämmentyneen näköinen, kun hän otti Katrion kädestä ja sanoi antavansa hänelle anteeksi.

»Ihmettelen, kuinka he ovat saaneet pelotetuksi hänet tekemään tuollaista», sanoi hän, kun Erik ja Katri olivat menneet.

»En luule, että he ovat häntä peljättäneet siihen», sanoi suutari, joka koko ajan oli istunut matalalla jakkarallaan, tehden työtä.

»Miten he sitten ovat menetelleet?» virkkoi vaimo.

»On kai olemassa toinenkin keino,» sanoi hänen miehensä.

»Hm,» jupisi rouva Persson nyreänä,» mikäpä keino se olisi voinut olla. Sellaiseen, kuin Katri on, tehoo ainoastaan ankaruus. Mutta nuo Olssonit luulevat tietävänsä paremmin. Olen varoittanut heitä, muuta en voi tehdä ja kun saavat syytä katua — jota ei heidän kauvankaan tarvitse odottaa — eivät he ainakaan voi minua syyttää.»

Ja suutarin vaimo vakoili nähdäkseen merkkejä, jotka viittaisivat siihen, että Katrin hyvyteen luottava isäntäväki alkaisi katua hyvyttään, mutta sellaista hän ei saanut nähdä. Sensijaan näki hän Katrin kulkevan asioilla siistinä, huolellisena ja velvollisuuksilleen uskollisena. Hän sai nähdä, miten kurja ja villiintynyt Katri raukka kasvoi kuin uuteen elämään; kuten kukka, jota ei ole hoidettu, uudestaan istutettuna hyvään maahan ja hyvään hoitoon joutuneena. Tämä muutos ei suinkaan miellyttänyt rouva Perssonia, sillä se saattoi hänet kahdenkertaisesti häpeämään, ja hän tahtoi mahdollisimman kauvan uskoa, että tuo suuri muutos parempaan ainoastaan oli näennäinen.

Mutta sitten tuli suutarin perheeseen sairauden ja huolien aika. Mies kärsi työnpuutetta ja vaimo joutui vuoteen omaksi. Jolleivät naapurit olisi auttaneet heitä, olisi ollut hätä käsissä. Auttavaisin kaikista oli Katri. Hän toi rouva Olssonin lähettämänä milloin mitäkin ja kun hän tuli, jäi hän aina toimittamaan yhtä ja toista työtä, mitä ei kukaan ehtinyt tai jaksanut tehdä.

»Onko rouva Olsson todellakin lähettänyt tämän?» kysyi rouva Persson hieman entiseen tapaansa epäluuloisesti.

Katri punastui muistellestaan entisiä syntejään.

»Minä en koskaan enää varasta», sanoi hän, mutta tullessaan seuraavan kerran oli hänellä, paitsi lahjaa, muassaan pieni paperilippu, jolle rouva Olsson itse vapisevalla kädellään oli kirjoittanut tervehdyksen, eikä rouva Persson enää senjälkeen hiiskunut sanaakaan epäluulosta, kun Katri hänelle jotain toi.

»Sinulla ei kai ole paljon tekemistä rouva Olssonin luona», sanoi hän toisen kerran, kun Katri tarjoutui pesemään lattiaa.

»Ei niin paljon kuin minulla oli täällä,» sanoi Katri, »ja työ käy niin helposti, rouva Olsson on niin tyytyväinen kaikkeen. Hän tahtoi, että jäisin tänne siksi aikaa kun hän koettaisi nukkua, hänellä on ollut vaikea yö.»

»Hän lienee hyvin hyvä ja toivon vaan, ettet petä hänen luottamustaan», sanoi rouva Persson hieman äreästi, sillä hän ei pitänyt huomautuksesta Katrin vastauksessa.

»Niin toivon minäkin», lausui Katri sydämellisesti ja asettui pesemään lattiaa.

Rouva Olsson piti hyvin tärkeänä, että Katri auttaisi Perssoneja.

»Sinulla on siellä työmaa», sanoi hän. »He ovat olleet sinulle pahoja, mutta nyt sinun pitää palkita heitä hyvällä. Se on hehkuvien hiilien kokoomista heidän päänsä päälle. Sellaiset hiilet polttavat ensiksi, mutta ne lämmittävät sitten niin suloisesti, kokoo niitä vain ahkerasti, lapsi!»

Ja Katri totteli, vaikkakin hän teki sen alussa vastahakoisesti. Rouva Olsson, joka sen huomasi, rohkaisi häntä.

»Ole iloinen, että olet saanut näin tilaisuuden osoittaa Jumalalle ja ihmisille rakastavasi Jumalaa!» sanoi hän. »Sillä mitä se on, jos te rakastatte niitä, jotka teitä rakastavat. Ei, rakastakaa vihollisianne, kohdelkaa hyvin niitä, jotka teitä vahingoittavat! . . . siinä on Kristuksen rakkaus.»

Katri voitti vastenmielisyytensä ja auttoi pian sydämestään entistä isäntäväkeään. Olikin aivan toisenlaista palvelua heitä vapaaehtoisesti kuin siihen pakoitettuna. Nyt kiittivät he häntä siitä, mitä hän teki, ja vielä enemmän mielihyvää tuotti Kattrille, kun hän näki helpotuksen ilmeen rouva Perssonin kärsivillä kasvoilla ja kohtasi huoneeseen astuessaan suutarin väsyneiden silmien tervetulleeksi toivottavan katseen.

»Kukapa olisi saattanut uskoa, että tuostakin letukasta, joka oli niin paha lapsena, olisi tullut jotain!» sanoi rouva Persson miehelleen, ensi kerran ollessaan ylhäällä sairautensa jälkeen.

Katri oli juuri lähtenyt autettuaan häntä istumaan mukavaan tuoliin, jota hänen nykyinen emäntänsä jo kauvan sitten oli lakannut käyttämästä.

»Ehkä hän oli sentähden niin paha, että näimme hänessä vain pahaa, kun hän oli meillä», vastasi suutari. »Usein saadaan ihmisissä juuri se näkyviin minä heitä pidetään. Me näimme hänessä aina pelkkää pahaa, Ols-sonit näkivät Jeesuksen karitsan.»

Täti kertoo . . . sarjaa on ennen ilmestynyt:

- I. Mrs G. S. Reaney, **Pikku Ville**. Suomennos.
- II. ” ” ” **Meggyn koti**. Suomennos.
- III. ” ” ” **Koditon**. Suomennos.
- IV. A. Volmar, **Jouluaatto**. Mukailten suomen-
nettu.
- V. L. S. **Suuri sytymäpäivä**. Suomennos.
- VI. **Murtunut katto**. Vangin joulu. Kaksi
kertomusta.
- VII. Selma Lagerlöf, **Punatulkku**. — Rosén,
Mummon hienointa kultaa. Kuvilla kau-
nistettu.

Jokainen vihko on erikseen myytävänä.

Vihon hinta on **vain 25 p.**

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ.